
[2019-26-RE](#)

CAUSA 2019-26-RE

(*Marticella Profitós c/ Govern d'Andorra*)

Número de registre 143-2019. Recurs d'empara

Aute del 14 de maig del 2019

BOPA núm. 45, del 22 de maig del 2019

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 19 de març del 2019, per la representació processal dels Srs. Rosa Maria i Jaume Marticella Profitós, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra l'aute del 21 de febrer del 2019, dictat per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret i del dret "*a l'efectivitat de les resolucions judicials*", reconeguts a l'article 10 de la Constitució i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats i que declari que l'aute impugnat és nul per la doble vulneració de l'article 10 de la Constitució;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Joan Manel Abril Campoy;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. En el marc d'un litigi relatiu a la taxació d'una expropiació, el 19 de novembre del 2009, el Tribunal de Batlles va dictar una sentència en què desestimava la demanda del Govern contra la resolució del jutge de l'expropiació dictada el 20 de juliol del 2008. Així mateix, va imposar al Govern el pagament de les costes processals.

1.2. Aquesta resolució va ser confirmada en apel·lació per la sentència del 22 de juliol del 2010 de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia.

1.3. El 7 d'octubre del 2015, la representació processal dels Srs. Rosa Maria i Jaume Marticella

Profitós va formular una demanda d'execució de la sentència pel que feia a la imposició al Govern de les costes processals de la primera instància.

1.4. El Govern va presentar un incident d'execució en què al·legava que la reclamació era extemporània, ja que havia transcorregut el termini de 3 anys establert a l'article 11 de la Llei general de les finances públiques.

1.5. El 3 de setembre del 2018, la Batllia va dictar un aute que desestimava aquest incident d'execució per tal com considerava que l'acció per reclamar l'execució d'una sentència prescrivía als 30 anys d'acord amb l'usatge *omnes causae*.

1.6. El Govern va presentar un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió, i, el 21 de febrer del 2019, la Sala Administrativa va dictar un aute mitjançant el qual estimava aquest recurs d'apel·lació, revocava l'aute del 3 de setembre del 2018 de la Batllia i desestimava la demanda d'execució efectuada pels recurrents.

1.7. El 19 de març del 2019, la representació processal dels Srs. Rosa Maria i Jaume Marticella Profitós va interposar un recurs d'empara contra l'aute del 21 de febrer del 2019, dictat per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret i del dret "*a l'efectivitat de les resolucions judicials*", reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació jurídica dels recurrents

- La part recurrent en empara considera que l'aute de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia del 21 de febrer del 2019 manca de motivació, atès que és il·lògic, irracional i irraonable, motiu pel qual es vulnera l'article 10 de la Constitució en el seu vessant del dret a obtenir una resolució motivada en Dret. Afegeix que aquesta vulneració es troba potenciada al contribuir a vulnerar l'article 27 de la Constitució.

- Exposa que la resolució del Tribunal Superior de Justícia respecte de l'execució de la sentència ferma que imposa les costes al Govern és un acte intermedi del procés d'expropiació, de manera que no hi ha lloc a al·legar i resoldre la prescripció. I posa de manifest que mentre la inactivitat del Govern i de la jurisdicció no té cap conseqüència, la inactivitat del justiciable durant tres anys comporta la pèrdua de l'acció per prescripció.

- Assenyala, en primer terme, que la condemna a pagar les costes per part del Govern és un esglaió dins del procediment global d'expropiació i no prescriu fins al darrer pronunciament.

- En segon terme, afirma que la motivació que considera vulneradora del dret a la jurisdicció (article 10 de la Constitució) es conté en el tercer considerant (sic. Fonament de dret). Així, sosté que s'aplica un termini previst per tal que l'Administració liquidi els seus deutes tributaris a una situació diversa, la relativa a la preclusió de les accions de taxació de costes.

- Assevera que no existeix un termini preclusiu de petició de liquidació de costes processals i, per tant, s'aplica el termini de trenta anys (usatge *omnes causae*). L'execució forçosa en seu

administrativa es tramita segons l'article 99 bis de la Llei de la jurisdicció administrativa i fiscal i en aquest no es preveu cap termini de preclusió. Alhora que tampoc existeix cap termini en el Codi de l'Administració ni en el dret específic de les finances públiques. Entén que, segons l'article 11 de la Llei general de les finances públiques, el termini de prescripció és de tres anys des de la data de notificació de la liquidació de la despesa o de l'ordre de pagament i aquesta fita temporal encara no s'ha produït, de manera que, encara que fos aplicable el termini triennal, tampoc hauria operat la prescripció.

- Exposa que la llei preveu dos terminis: un, pels deutes liquidats de tres anys, tant per les obligacions de l'administrat envers l'Administració com a la inversa. I, dos, pels deutes no liquidats, l'Administració té tres anys per liquidar (article 7.1 a), però no es preveu pels administrats cap termini. Afirmar, com ho fa el Tribunal Superior de Justícia, que el termini de tres anys està contemplat a l'article 11 quan no ho està és una motivació il·lògica i absurda.

- Segons l'article 6.4 del Codi de l'Administració, les normes de dret consuetudinari i de dret comú són supletòries. En consonància amb el dret comú, l'execució de resolucions judicials és imprescriptible o, com a màxim, actua la prescripció de trenta anys de l'usatge *omnes causae*. La Sala Civil, en els autes del 16 de febrer del 2006, ha admès que l'execució de resolucions judicials prescriu per trenta anys, alhora que aquest és també el parer de la doctrina (Puig Ferriol).

I, en idèntic sentit, es pronuncia la nova Llei del Codi de procediment civil (Llei 24/2018, del 18 d'octubre), en vigor des de l'1 de setembre del 2019, en el seu article 373.

Així mateix, en dret comparat (dret espanyol), s'efectua també una remissió a la Llei de procediment civil, on la caducitat de l'acció executiva es fixa en cinc anys i aquesta s'aplica a la taxació de costes.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats i que declari que l'aute impugnat és nul per la doble vulneració esmentada de l'article 10 de la Constitució.

2.2. Argumentació de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia

- La Sala Administrativa identifica com a qüestió essencial del recurs la determinació de si l'acció per sol·licitar l'execució de la condemna en costes imposada al Govern en la sentència del Tribunal de Batlles del 19 de novembre del 2009, confirmada per aquesta Sala el 22 de juliol del 2010, ha prescrit.

- Els articles 8 i 11 de la Llei general de les finances públiques regulen el naixement de les obligacions econòmiques, de despesa i de pagament, i la seva prescripció. Considera que l'obligació de despesa va néixer quan va guanyar fermesa la sentència que imposava al Govern les costes. Al tractar-se d'una obligació il·líquida es podia demanar per l'afavorit la taxació de les costes. I una volta liquidada, es podia exigir el pagament.

- L'article 11 fixa en tres anys la prescripció de les obligacions de despesa i de pagament.

- Aquesta regulació exposada esdevé equiparable (article 7) als drets econòmics de la Hisenda Pública, atès que s'aplica també el període de tres anys per liquidar els deutes i tres anys més per a la seva exigència.

- Aleshores, no resulta d'aplicació el termini de trenta anys de l'usatge *omnes causae*, ja que tant per l'àmbit dels drets econòmics com pel de les obligacions de les finances públiques s'aplica el mateix termini triennal.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància ni en un tribunal suprem; l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic ni absurd i no vulnerin cap dels drets protegits per l'article 10 de la Constitució.

3.2. Aquest Tribunal Constitucional ja ha exposat, en reiterades ocasions, que la selecció del dret aplicable correspon a la jurisdicció ordinària (veg. entre d'altres, la sentència del 15 de març del 2019, recaiguda en la causa 2018-60-RE), de manera que el control de constitucionalitat resta concretat a l'anàlisi de si la selecció efectuada ha estat il·lògica, irraonable o inversemblant.

3.3. En el cas que ara ens ocupa, resulta que la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia ha centrat adequadament l'objecte de l'apel·lació, consistent en determinar si una vegada assolida la fermesa d'una resolució judicial que imposa les costes al Govern, resolució dictada el 22 de juliol del 2010, i instada la demanda d'execució de les costes processals el 7 d'octubre del 2015, ha operat o no la prescripció.

Així, considera que el litigi s'ha de resoldre en funció d'allò que disposen els articles 8 i 11 de la Llei general de les finances públiques. L'article 8 diferencia entre les obligacions de despesa i les de pagament i l'article 11 determina en 3 anys el termini de prescripció d'ambdues. En aquest cas, l'obligació de sol·licitar la taxació de costes, com a obligació de despesa, va néixer en el moment en què va guanyar fermesa la resolució del 22 de juliol del 2010, notificada a les parts el dia següent.

I reforça la interpretació proposada dels articles 8 i 11, relatius a les obligacions de les finances públiques, amb el tractament dels drets econòmics de la Hisenda Pública, en què l'article 7 fixa el mateix període de tres anys per a la facultat de liquidar els deutes i ingressos de dret públic per part de l'Administració, i successivament, la d'exigir el pagament dels deutes ja liquidats. Així conclou que tant en l'àmbit dels drets com en el de les obligacions de les finances públiques, el termini de prescripció és el triennal, de manera que no resulta aplicable el termini de trenta anys de l'usatge *omnes causae*, ja que existeix una previsió legal expressa.

3.4. La selecció del dret aplicable consistent en identificar el termini triennal en l'article 11 de la Llei general de les finances públiques i l'assimilació entre l'obligació de despesa (article 8 de la Llei referida) i la pretensió per sol·licitar la taxació de les costes processals, com a supòsits per obtenir la liquiditat de l'obligació de l'abonament de les costes, no es pot entendre com una interpretació del dret aplicable que pugui merèixer els qualificatius d'il·lògica, d'irraonable o d'inversemblant, i molt menys d'arbitrària.

La Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia argumenta l'existència d'una previsió expressa quant a la prescripció, en l'àmbit administratiu, que, segons el seu criteri, desplaça el termini general de dret comú de trenta anys (usatge *omnes causae*) al termini triennal. Explicita els arguments hermenèutics (sistemàtic i teleològic) mitjançant els quals cal aplicar la Llei general de les finances públiques a aquesta pretensió de taxar les costes, la qual esdevé, per tant, aplicable tant

pels drets econòmics com per a les obligacions de l'Administració.

En conclusió, des d'aquesta òptica descrita, els recurrents en empara intenten que el Tribunal Constitucional s'endinsi en una matèria aliena a la seva competència com ho és la selecció del dret aplicable, quan aquest extrem ens resulta vetat, si la selecció, com és el cas, s'ha portat a terme de manera lògica i raonable.

3.5. Per tant, cap vulneració del dret a la jurisdicció de l'article 10 de la Constitució, en el seu vessant d'una motivació irraonable, il·lògica, absurda o arbitrària s'ha produït, la qual cosa provoca ineluctablement la inadmissió a tràmit del recurs interposat.

Per tot això que s'ha exposat.

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2019-26-RE interposat per la representació processal dels Srs. Rosa Maria i Jaume Marticella Profitós contra l'aute del 21 de febrer del 2019, dictat per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia.
2. Notificar aquest aute a la representació processal dels recurrents, a la presidenta de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.
3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 14 de maig del 2019.

Dominique Rousseau
President

Josep-D. Guàrdia Canela
Vicepresident

Laurence Burgorgue-Larsen
Magistrada

Magistrat

Joan Manel Abril Campoy

